

44p (2k) 2476

TĖVIŠKĖS AIDAI

Nr 10 (2287) 2003 m. gegužės mėn. 14 d. Eina 46-tus metus Melbourne

2003, Aleliuja

Tepasiekia Jus, brangūs Lietuvos žmonės, gyveną Australijoje nuoširdžiausias, giliausias ir prasmingiausias sveikinimas, kuriuo sveikino Kristus, prisikėles iš numirusių "Ramybė Jums!" Dievo ramybė yra pati didžiausia kūrybinė veikla, apimanti visą kūriniją, ypač žmogų. Tai Meilė persmelianti jo esimą. Tai gyvybės pergalė ir džiaugsmas, pasiektas kančia ir mirtimi ant Kryžiaus.

"Dievas taip pamilo pasaulį, jog atidavė savo vienatinį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, nepažūtų, bet turėtų amžinąjį gyvenimą." (Jn 3,16).

Myliu ir aš Jus visus, kurie taip nuoširdžiai mane priėmėte 1999-ųjų metų viešnagės Sydnejuje, Melburne, Tasmanijoje ir Adelaidėje metu. Tai neužmirštama, tai nuostabu! Jūsų gerumas švytintis, nepakartojamas, neužmirštas.

Išlikite tvirti ir gyvi Kristuje, Jo kančioje vedančioje į Prisikėlimą.

Patikėkite, Lietuva savo giliausioje esatyje irgi keliasi. Padėkime Jai savo malda, aukos dvasia ir vilfimi. Juk tai mūsų motina Tėvynė. Linkėkime, troškime Jos tikrojo Prisikėlimo.

Sveikinu Jus visas-us, mano brangios Seserys ir Broliai Kristuje, sulaukusius šv. Velykų. Apkabinu Jus visus-as malda ir širdimi. Birutė Žemaitytė

Išminties paieškos

Arkivyskupas
Sigitas Tamkevičius

Šventojo Rašto Išminties knygoje skaitome: *Spindėt išmintis niekad nepaliauja. Visiems, kurie jo trokšta, - pati apsiareiškia. Ji draugiškai eina sutikti kiekvieno, kuris tik jos ieško (Išm 6).* Skaitydami šiuos išminti aukštinančius sakinius, negalime neprisiminti šiandienio žmonių gyvenimo, dažnai stokojančio išminties. Dar sovietmetį kino teatruose buvo demonstruojamas amerikiečių filmas "Tas beprotiškas, beprotiškas, beprotiškas pasaulis", kuriame pavaizduotas gyvenimas, nesiderinantis su žmogaus išmintimi. Per tryliką Nepriklausomybės metų jau spėjome apsiprasti, matydami smurto ir nešvankybų pilną televizijos ar kino produkciją arba metu vadinamas žmogaus pašamonės šiukšles. Mus maloniai nustebina viena kita dvasinio grožio ir išminties salelė. Šiandieniam pasauliui yra ginamos net gyvulių teisės, bet ar daug kas rūpinasi apginti negimusią gyvybę, vaikus ir jaunimą, ir pagaliau mus, suaugusius žmones, nuo vertelgų, kurie dėl nešvaraus pelno yra pasiryžę įteisinti ir padaryti bet kokią beprotybę. Dar taip seneniai garsiai šaukta, jog valstybės biudžetas iš lošimo namų papildytų šimtais milijonų litų, o dabar jau kalbama ne apie pelną, bet apie sunkiai pagydomą paauglių ir suaugusiųjų priklausomybę nuo lošimo. Iš tikrųjų neramų, kai žmonių elgesio norma darosi gyvenimas be jokių moralinių normų: nebranginant jaunystės, nesaugant santuokinės ištikimybės ir ieškant išeities alkoholyje bei narkotikuose.

Zmogus yra gundomas neprotingai naudotis laisve, nesiskaitant su kitais, nesusimąstant, jog laisvė be atsakomybės yra beprotybė, nes pažeidžia kitų žmonių teises. Seimas artimiausiu metu rengiasi nagrinėti Reprodukcinės sveikatos įstatymą, kurio projekte siūloma įteisinti nevaržomą ir nemokamą cheminį bei chirurginį abortą, sterilizaciją, vaikų seksualinį švietimą, skatinantį neatsakingą lytinę elgseną. Jame paminama ne tik konstitucinė tėvų teisė auklėti savo vaikus, bet ir vyro teisė į tėvystę. Tai įtvirtins nuostata, jog naujagimis yra ne džiaugsmas, o didžiausia našta tėvams ir valstybei. Antra vertus,

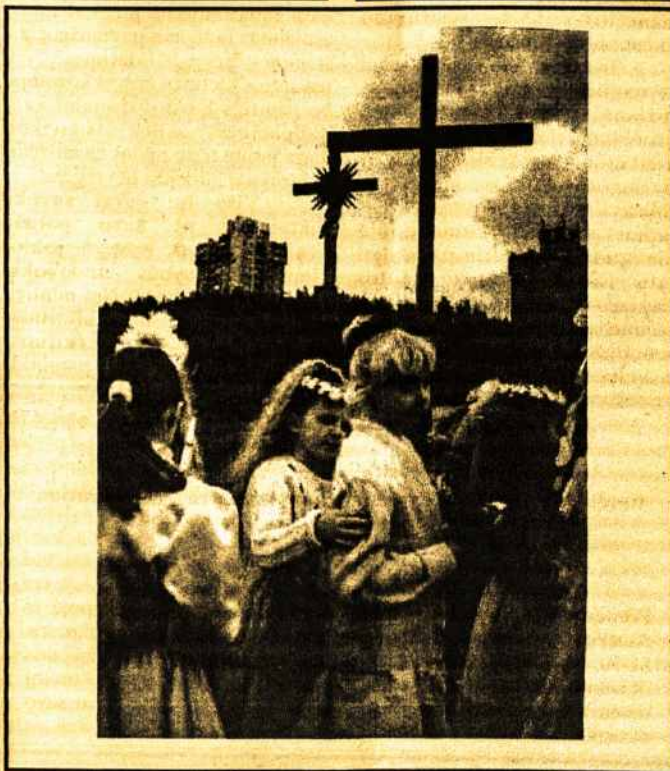
nevaisingoms motinoms siūloma dirbtiniu būdu padėti susilaukti kūdikių ir sakoma, jog jos turinčios teisę pasirinkti, tačiau nekalbama apie kūdikio teisę turėti tėvus, o nebūti pradėtam kažkokiam mėgintuvėlyje. Tai gundymai nesivadovauti nei dieviška, nei žmogiška išmintimi, negalvoti apie pasekmes paskiram žmogui ir visuomenei. Jėzaus Kristaus perspėjimai būdėti šiandien yra ypač aktualūs.

Kartą Jėzus pasakė palyginimą apie dešimtį mergaičių, pakviestų į vestuves. Penkios iš jų užmiršo pasiimti alyvos. Pavėluotai atvykusios rado uždarytas duris, o balsas iš vidaus sakė jų nepažįstas. Jėzus susitikimą su Dievu palyginęs su vestuvių puota norėjo priminti, jog išmingingas yra tik tas, kuris šiam įvykiui ruošiasi, nes priešingų atveju amžinybėje galima išgirsti Dievo nuosprendį: *aš jūsų nepažįstu.* Yra vertybių, kurių neįmanoma nusipirkti ar pasiskolinti, bet kurios yra būtinos mūsų amžinajai laimei. Tikėjimas ir meilė, išmintis ir padorumas yra ta "alyva", be kurios užgęsta žmogaus dvasia ir pasirašomas nuosprendis amžinybėje likti už durų. Jėzus aiškiai perspėja: Budėkite, nes nežinote nei dienos, nei valandos, kai ateis susitikimo su Dievu metas.

Kai teikiamas Sutvirtinimo sakramentas, vyskupas meldžia Dievą Šventąją Dvasią, kad ji apdovanotų žmogų išminties dovana, padedančia išmingingai spręsti ir teisingai pasirinkti. Vienas iš pačių reikalingiausių žmogaus sprendimų yra nutarimas gyventi ne pagal laiko maldą, minios nuotaikas ar reklamos įkalbinėjimus, bet nuolat savo elgesį vertinti Dekalogo šviesoje. Dieviškoji išmintis primena, jog amžinieji dalykai turi rūpėti pirmiausia,

nes jie pranoksta visa kita.

Kodėl, suprasdami gėrio vertę, žmonės pasirenka blogį? Ką reikia daryti, kad rinktumės tik gėrį? Apaštalas Paulius, priminęs pirmiesiems krikščionims, jog reikia susilaikyti nuo ištvirkavimo ir mylėti savo brolius, čia pat priminė tiesą apie mirtį ir prisikėlimą (plg. 1 Tes 4). Apaštalas šitai kalbėjo ne todėl, kad apkartintų ir taip nelengvą žmonių gyvenimą. Jis siekė, kad Kristaus mokiniai, mąstydami apie tai, kas jų laukia po mirties, sugebėtų pasirinkti gėrį ir nusigręžti nuo blogio. Tikriausiai dėl šitos priežasties žmonės, pasiekę gyvenimo brandą ir galbūt jau pajutę, jog negalima visų vilčių sudėti į žemės dulkes, darosi išmintingesni ir lengviau atsispiria gundymams. Labai gaila, kad pinigų medžiotojai ir pramogų organizatoriai lengvai įtikina jaunimą, jog gyvenimas yra ilgas, todėl pirmenybę geriau teikti alaus šventėms, naktiniams klubams ar karnavalams, o mintis apie Dievą ir amžinybę galima atidėti senatvei. Tikriausiai Evangelija tuo ir yra brangi, kad ji, kaip motina kviečia pradėti išminties pilną gyvenimą nuo pat jaunystės dienų, o ne tada, kai reikia rankioti suduzusio gyvenimo skeveldras.

BAŽNYČIA IR LIETUVA PRISIKELS KARTU

Edmundas SIMANAITIS

Teko dalyvauti kilnojamosios parodos "Paminklinė Priskėlimo Bažnyčia" atidaryme Kauno apskrities viešojoje bibliotekoje. Dar iki pirmosios bolševikų okupacijos į gražų lankstinuką gautą mokykloje klijavau "plytas". Taip aš ir mano bendramoksliai rėmėme Priskėlimo Bažnyčios statybą. Kuklus tai buvo įnašėlis - iš centukų, kuriuos gaudavome iš tėvelių ar dėdžių. Vėliau per čekistų kratas, tremtis ir lagerius šis, jau relikvija tapęs, lankstinukas dingio.

Peržvelgdamas nuotraukas ir dokumentus stenduose, atradau mane labai sudominusį ir iki šiol neregėtą dokumentą - gelstelėjusį lapą su kirilica parašytu tekstu. Pasirodo Sovietų Sąjungos vadovas Stalinas, kai jam buvo liķę gyventi vos vieneri metai, taip pat buvo susidomėjęs Kaune stovinčiu Priskėlimo Bažnyčios pastatu ir ne tik juo.

Pateikiu trumpą ištraukėlę išverstą į lietuvių kalbą.

"Potvarkis Nr.2518-10
1952 m. vasario 8 d.

Maskva

Kremlius

SSSR Ministrų Tarybos
pirmininkas J.Stalinas

(...) perduoti Ryšio priemonių ministerijai, ryšium su radijo imtuvų gamyklos statyba Kauno mieste, nebaigtą statyti bažnyčios pastatą (...)"

Kodėl šį potvarkį pasirašė generalisimas, Sovietų Sąjungos komunistų partijos CK gensekas, pats save iškęlęs į žmogdievio rangą, masinių teroro, genocido akcijų ir karo nusikaltimų sumanytojas ir organizatorius, su savo sėbrū Hitleriu suplanavęs ir pradėjęs II Pasaulinį karą, propagandistų išliaupsintas "didysis pasaulio darbo žmonių vadas ir mokytojas"? Juk tokį raštą su tokiu pačiu rezultatu galėjo pasirašyti Kauno obkomo ar Vilniaus lygmens CK sekretorius. Pakaktų pirštu mostelti iš Maskvos ir formalioji pusė būtų sutvarkyta. Taigi kodėl Lietuvos Priskėlimo Bažnyčios reikalais susirūpino okupanto generalisimas?

Ir aiškėja tai, kas daugeliui tėvynainių jau daugiau nei pusę amžiaus aišku kaip diena. Priskėlimo Bažnyčia ir Lietuvos Priskėlimas yra sinonimai ir ypatingos reikšmės simboliai. Stalinas žinojo, kad jo nusikalstamas slaptas sandėris su tuometiniu sąjungininku Hitleriu pasidalyti Rytų Europą lietuvių tautos neapgavo ir nesugniuždė. Lietuviai vieninteliai iš pavergtųjų tautų 1941 metų Birželį sukilo ir Kauno radijas paskelbė pasauliui apie atkurtą

Lietuvos valstybės Priskėlimą. Diktatorius taip pat gerai žinojo, kad Lietuvoje II Pasaulinis karas dešimties raudonžvaigždžių divizijų jėga buvo nuslopintas dešimčia metų vėliau, negu kitur pasaulyje. Tiesą pasakius, tai nevisai tikslu, po Stalino mirties ginkluotas pasipriešinimas transformavosi į įvairių formų rezistenciją, bet niekada nenuslopo. Nėra abejonės, kad jam čekistų vadeivos, vadovavusieji genocido akcijoms Lietuvoje pateikinėjo detales ataskaitas apie kovas su partizanais. Taigi, buvo gerai žinoma, kad viena iš partizanų apygardų buvo anaipol ne atsitiktinai pavadinta brangi lietuvių širdžiai ir mielu ausiai Priskėlimo vardu. Priskėlimo Bažnyčia ir Priskėlimo apygarda! Tai nelyginamai daugiau, nei iš plytų sumūrytas pastatas. Diktatorius tai puikiai suvokė.

Priskėlimo Bažnyčia buvo ir liko ne tik padėkos Viešpačiui už atgautą laisvę paminklas, bet ir Amžinojo Tautos Priskėlimo ženklas, liudijantis nekintamą lietuvių tautos nusistatymą išsaugoti savo valstybės Nepriklausomybę. Be to, ir nebaigtos statyti Priskėlimo Bažnyčios aura žadina viltį, gaivina tikėjimą ir telkia tėvynainius kuriamajam darbui. Ar ne šito labiausiai bijojo okupantas? Bloigio imperijos vientisumui didžiausią pavojų kelia pavergtųjų tautų sukilimai ir prarastą laisvę primenantys paminklai. Net mintis apie Lietuvos nepriklausomą valstybę okupanto buvo vertinama kaip labai sunkus nusikaltimas, ženklintas raudonosios demagogijos štampu - "tėvynės išdavimas". Visi pavergtos Lietuvos laisvės kovotojai be išimties buvo įvardijami kaip okupacinės šalies išdavikai. Tarptautinė teisė tokias kazuistikas nebuvo nei girdėjusi nei regėjusi.

Visa tai gerai suvokė diktatorius ir savo parašu užantspaudavo - jokios Nepriklausomybės ir jokio Priskėlimo Lietuvai! Nei minties, nei užuominos mokykliniuose vadovėliuose ar kituose spaudiniuose, nei jokio paminklo

Motina Teresė bus skelbiama Bažnyčios palaimintąja

Mindaugas BUIKA

Beatifikacija vyks Misijų
sekmadienį

Plačiai tarptautinėje žiniasklaidoje buvo komentuojamas vienas paskutinių žynių praėjusių 2002 metų bažnytinių įvykių - gruodžio 20 dieną popiežiaus Jono Pauliaus II patvirtinti dekretai, kuriais pripažintos 1997-aisiais mirusios Motinos Teresės herojiškos dorybės ir su jos užtarimu įvykęs stebuklingas išgijimas. Toku būdu atvertas kelias į formalią šios garsiosios vienuolės, "vargšų apaštalės", 1979 metų Nobelio taikos premijos laureatės, beatifikaciją, apie kurios šventumą - Gama sanctitatis - yra paplitęs garsas visame pasaulyje. Ta proga Motinos Teresės įkurtos ir iki mirties vadovautos Meilės misionierių kongregacijos paskelbtame pareiškime teigiama: "Mes, Meilės misionierės, skiriame padėką ir garbę Dievui, kad mūsų Šventasis Tėvas, popiežius Jonas Paulius II, oficialiai pripažino mūsų motinos - Motinos Teresės šventumą ir patvirtino stebuklą, įvykusį jos užtarimu. Mes kupinos džiaugsmo laukiame jos beatifikacijos, kuri vyks Romoje būsimąjį Misijų sekmadienį, 2003 m. spalio 13 d.

Pareiškime taip pat pabrėžiama, kad tas sekmadienis beveik sutaps su Jono Pauliaus II, išrinkto Popiežiumi 1978 m. spalio 16 d., 25-osiomis pontifikato metinėmis. Taip pat spalio 19 dieną bus užbaigti Šventojo Tėvo pernai paskelbti Rožinio maldos, kurią ypač vertino Motina Teresė, likusiose fotografijose dažnai regima su rožinio vėrinu rankos, metai. Beveik sutapsiantis popiežiaus Jono Pauliaus II ir Motinos Teresės pagerbimas gal būtų atsitiktinis, tačiau labai simbolinis - abu jie labiausiai žinomi ir turi didžiausią autoritetą; tai - didžiosios šių laikų Katalikų Bažnyčios asmenybės.

Ne veltui italų katalikų politinis apžvalgininkas Giovanni Bensi savo analitiniame straipsnyje,

apie Lietuvos nepriklausomą valstybę ir galimą jos Priskėlimą! Rauti su šaknimis iš istorijos ir iš tautos atminties visa, kas primena atimtą laisvę. Potvarkis tapo įsakmiu Kremliaus šeiminko nurodymu vietiniams kolaborantams nenukrypti nuo "partijos linijos".

"Tautų vado" mąstymas ribojosi jau pasenusiais kolonijinio imperinio žodyno štampais. Socializmo ir komunizmo paistalai negalėjo paslėpti tikrųjų Rusijos imperijos tikslų. Generalisimas taipgi nesuvokė, kad teroru, prievarta, smurtu sulipdyta imperija neilgaamžė - anksčiau ar vėliau subyrės. Nesuvokė ir komandinės, kitaip vadinamos - socializmo ekonomikos prigimtinio negebėjimo konkuruoti rinkos ekonomikos sąlygomis. Ir negalėjo gensekas net įtarti, kad ta pati Priskėlimo Bažnyčios Lietuva, dar pati nespėjusi prisikelti, galinga Sąjūdžio banga pirmoji smogs Bloigio imperijai. Ir Sovietų Sąjunga ims aižėti ir byrėti.

Štai kodėl Priskėlimo Bažnyčia nėra tik Kauno paminklas, o visos Lietuvos ir visų pasaulio lietuvių šventovė. Štai kodėl jos

Motina Teresė

paskelbtame Maskvos dienraštyje "Nezavisimaja gazeta" (nepriklausomas laikraštis - red.), patebi, kad, jeigu paklustų kokio nors žmogaus Rusijoje, kokius jis žino šiuolaikinius Katalikų Bažnyčios veikėjus, be abejonės, kartu su Jonu Pauliumi II pamintėtų ir Motiną Teresę.

Šios vienuolės vardas buvusioje Sovietų Sąjungoje tapo žinomas 9-tojo dešimtmečio antroje pusėje, kai po Armėnijoje įvykusio baisaus žemės drebėjimo, pareikalavusio 25 tūkst. žmonių aukų, ten sugužėjo gelbėtojai ir pagalbinkai iš viso pasaulio. Tarp jų buvo ir Motina Teresė, vienuoliškais drabužiais vilkinti trapi pagyvenusi moteris, savo gyvenimo tikslu išsikėlusi rūpinimasi kenčiančiaisiais, ligoniais ir mirštančiaisiais. Susitikusi su tuomete sovietine "pertvarkos" vadovybe, konkrečiai su užsienio reikalų min. E. Ševardnadze (dabar jis Gruzijos prezidentas), ji gavo leidimą steigti pačios sukurtos vienuolijos bendruomenę Maskvoje.

(Bus daugiau)

atstatymas yra tautinės garbės reikalas ir tikinčiamajam ir šiek tiek nutolusiam nuo Dievo tėvynainiui. Šioje žemėje visi esame ar bent turime būti broliai. Mūsų tik trys milijonai!

Arkivysk. S.Tamkevičius parodos atidaryme kalbėjo: "Visi laukiame ne tik šventovės, bet ir Lietuvos Priskėlimo. Simbolis keliasis ir auga kaip ir pati Lietuva. Tokia pati bus ir pabaiga - Bažnyčios ir Lietuvos Priskėlimas".

Šių metų Kristaus Priskėlimo šventė ypač džiaugsminga. Ji įpareigoja suvokti, kad Priskėlimo Bažnyčios Kaune, Valdovų rūmų atstatymas Vilniuje, paminklo visų amžių ir visų kartų Lietuvos valstybės gynėjams pastatymas istorinėje šalies sostinėje yra Tėvynės Priskėlimo simboliai, kaip ir lemtingasis Tautos sprendimas šių metų gegužės 11-osios referendume. Ne vien duona gyvi esame. Himnas, Vėliava, Herbas ir didingi Priskėlimo paminklai įprasmina mūsų esatį ir liudija lietuvių Tautos ir Lietuvos Valstybės teisę ir pasiryžimą būti lygiaverte demokratijos pasaulio nare.

TĖVIŠKĖS AIDAI

18 Henry St., Kensington, Vic. 3031. Tel. 9376 7355.

Published by the Australian Lithuanian Catholic Federation

LEIDŽIA AUSTRALIJOS LIETUVIŲ KATALIKŲ
FEDERACIJA

Redaktorė Marija Geštautienė.

Prenumeratos kaina metams Australijoje \$45 dol., Europoje ir Amerikoje paprastu ir oro paštu \$90 Aust. dolerių. Atskiras numeris \$1-50. Skelbimai už skilties vieną cm. \$3. Nuolatiniams skelbėjams daroma nuolaيدا. Už skelbimų ir pasirašytų straipsnių turinį neatsakome. Redakcija korespondencijas trumpina ir taiso savo nuožiūra.

POKARINĖS PAGIROS

dr. Jonas KUNCA, M.D.

Irako karas baigėsi. Bet net jo lamėtojai vengia kalbėti apie pergalę. Juk Irakas buvo bejėgis prieš sofistikuotą JAV technologiją. Taigi vyko ne karas, bet vien beginklių žudynės ir miestų griovimas. Dar daugiau, alijantai leido apiplėšti pasaulinės vertės Bagdado muziejų, bankus ir net ligonines neatlikdami okupanto pareigos prižiūrėti tvarką užimtoji teritorijoje.

Prez. Bush ir anglų min. Pirm. Blair garsiai skelbė visam pasauliui, kad jie eina nuginkluoti Iraką, kuris turi masinio naikinimo ginklus ir juos gali pavartoti arba atiduoti teroristam. Nei JTO inspektoriai, nei patys alijantai tokių ginklų nerado. Taigi karo priežastis bene bus pagrįsta melu. Būtų normalu, kad abu vadai sėdėtų tarptautiniam teisme, kaip žiaurais karo nusikaltėliai. Tik kol kas JAV galia prie to neprileis. Kitaip gali būti ateityje.

Antras pasiteisinimas buvo irakiečių išlaisvinimas. Tiesa, kad tą tautą valdė žiaurus autokratas, kuris netoleravo jokios opozicijos. Betgi jis buvo kompetingas valdovas. Dabar amerikiečiai yra priversti kvieisti į talką Sadam Husein tarnautojus, kad jie padėtų valdyti į chaosą įstumtą kraštą. Irakiečiai tokio išlaisvinimo

nesveikina. Jau dabar yra daug protestų prieš okupantą. Planas paimti į savo rankas Irako naftos industriją ir ją skubiai privatizuoti, kad ji patektų į JAV konsorsijų rankas, vargu ar pavyks. Irakiečiai tam tikrai pasipriešins.

Taigi pokarinės pagiros nėra malonios. Irake Amerika palaidojo pasaulio pasitikėjimą, kurį atgauti bus nelengva, o be politikos pakeitimo – visai neįmanoma. Be to, tas nereikalingas karas kainavo daug milijardų silpnėjančiai JAV ekonomijai. Dėl to ji greitai neatsigaus. Tiesa, į Iraką buvo numesta 10.000 bombų ir raketų, kurių atsargas teks papildyti. Taigi čia bus darbo. Bet jis neprisidės prie ekonominio atsigavimo. Juk tai tik nereikalingos išlaidos išdui, daugiau nieko.

Vašingtonas ir Londonas aiškino, kad Irako karas įbaugins kitas „vėlinio ašies“ valstybes, ir jos bus paklusnesnės. Išėjo kitaip. Š.Korėja ne tik paskelbė turinti

atominį ginklų ir juos gaminanti, bet žada ir kitiems juos parduoti. Taigi, tikras pavojus nebuvo Irake, o Š.Korėjos invazija kaimuotų mažiausia 100.000 amerikiečių gyvybių. Taigi, Baltieji Rūmai tekalba tik apie diplomatinį kelią...

Dar lieka kita išeitis Amerikai, kad išbristi iš pačios sukurto bėdų liūno. Tai taika tarp Izraelio ir palestiniečių. Jos iki šiol nebuvo dėl Izraelio nenoro ir Amerikos šališkos politikos. Ar dabar Šaronas sutiks gelbėti prez. Bush? Izraelis mėgins toliau užsitikrinti Palestino kolonizavimą. Palestiniečiai su tuo vargu ar sutiks. Vašingtonui reikės parodyti, kiek jis išgali pasipriešinti tokiom užmačiom. Greit pamatysim kaip čia viskas baigsis. Viena aišku, kad be šito klausimo išsprendimo, JAV neatgaus prarasto prestižo net sustabdys teroristų veiklą.

Ar bus vykdomas pasaulio užviešpatavimo planas, kurį paruošė iš Rytų Europos imigravę išminčiai po tokių „pergalių“ Afganistane ir Irake? Jau buvo pradėta reklamuoti Sirijos invazija. Buk ta šalis turi masinio naikinimo ginklų ir padeda teroristam, kuriais laikomi Paletinos kovotojai už laisvę. Tik staiga kalbos apie tą invaziją nutilo, kai Sirijos užsienio r. ministras pasiūlė pašalinti tokius ginklus visuose Vid. Rytuose, taigi ir Izraelyje, kuris turi ne tik cheminių-biologinių ginklų, bet ir šimtus atominį bombų. O kaip išdrįs Vašingtonas tai padaryti!

Aišku, kad ne. Be to, dėl neramios padėties Irake JAV yra priverstos laikyti didžiulę kariuomenę. Gi pagal planą, amerikiečiai turėtų sutvarkyti ne tik Siriją, bet ir Iraną bei minėtą Š.Korėją. Matyt, kad net tokiam karingam JAV prezidentui tai pasirodė per daug. Dėl to plano vyksta aštrios diskusijos Baltuose Rūmuose ir Pentagone. Taikiųjų gen. Powell šalininkų ten yra žymiai mažiau negu karingųjų. Kol kas visi planai pakibo ore. Jau niekas nėra tikras, net ir Wolfowitz, kad pavyks su JAV karine jėga sudrausminti visus Palestinos laisvę remiančius kaimynus ir paversti Izraelį Vid. Rytų policininku.

Už teisingą europiečių nepritarimą Irake nelegaliai karinei avantiūrai Vašingtonas labai užpyko. Žadėjo net atsikeršyti Prancūzijai ir kitiems prie alijanso neprisidėjusiems kraštams. Tik padėtis tiek susipainiojo, kad to neužsitarnauto keršto bene teks atsisakyti.

Prieš laisvinant kitas šalis to neprasandūs, Amerikai bene būtų naudingiau pačiai išsilaisvinti. Juk būtų geriau, kad tą šalį tvarkytų patys amerikiečiai. Tada ir finansinė veikla būtų skaidresnė ir ekonominis gyvenimas mažiau korumpuotas. O svarbiausia, ta pasaulinė galybė nebūtų įstumama į nereikalingus ir labai pavojingus karus. Blogėjanti ekonominė padėtis ko gero privers amerikiečių tautą blaiviau galvoti ir ieškoti tų nesekmių priežasties. O tai galėtų būti išsilaisvinimo pradžia.

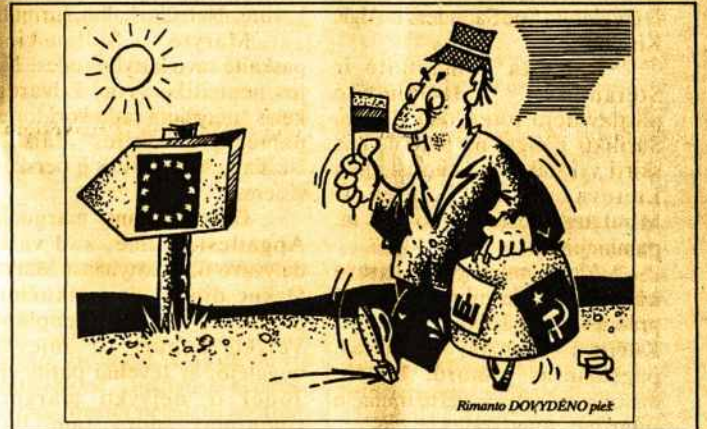
Kas ateina ir vėl praeina, o kas pasilieka visiem laikam?!

Neseniai pasirodė jau trečiasis naujosios Visuotinės Lietuvių Enciklopedijos (VLE) tomas. Iki šiol dienos šviesa pamatė penkios: Nepriklausomoje Lietuvoje spėta išleisti 9 tomus Lietuviškosios enciklopedijos (iki raidės H, net karo metu jos leidyba vyko, nutrūko tik antrą kartą okupavus bolševikams), sovietmečiu sugebėta išleisti stipriai susovietintos 3-jų tomų Mažąją Lietuviškąją Tarybinę (1966-71), 4-rių tomų Tarybų Lietuvos (1985-88) ir 13-os tomų Lietuviškąją Tarybinę (1976-84), o nuo raudonojo teroro pasitraukusieji į JAV tautiečiai sugebėjo sutelkti išeivijos šviesuomenę ir Amerikoje išleisti net 37-ių tomų vadinamąją Bostono enciklopediją. Tai tikras žygdarbis lietuvių kultūros ir pilietiško istorijoje. Kažin ar turintis analogų pasaulio istorijoje? Negana to, Bostono enciklopedija apimtimi ir turiniu lenkia visas iki šiol išleistąsias tėvynėje ir tebėra nepamainomas šaltinis, teikiantis išsamiausias žinias apie Lietuvos istoriją ir jos žmones.

Rengdami naująją VLE leidėjai užsibrėžė tikslą, kad ši turi iš esmės skirtis nuo trylikatomės Lietuviškosios tarybinės. Apie tai jie rašo prenumeratos lapo įrašė, nors kažkodėl nepaminėdami nei pirmosios Lietuviškosios, nei Bostono. Ten skaitome: „Daug vietos skiriama sovietmečiu draustai ar ignoruotai liuanistikai: Lietuvos valstybingumui, Lietuvos katalikų bažnyčios, Lietuvos kariuomenės istorijai, lietuvių antinaciniam ir antisovietiniam pasipriešinimui, lietuvių tautos genocidui, LDK ir Lietuvos valstybės istorijai, užsienio lietuvių gyvenimui, kultūrai, jų organizacijoms ir Lietuvos išlaisvinimo reikalui skirtai patriotinei veiklai.“ (pabrėžta D.S.)

Reiktų manyti, kad ryškų pėdsaką palikusios Lietuvos išlaisvinimo veikloje asmenybės ir tik todėl tendencingai nutylėtos sovietinėje LTE, ras deramą vietą VLE. Tačiau...

Trečiajame VLE (raidės Be-Cha) tome ieškojau informacijos apie lietuvių išeivijos JAV publicistą Vilių Bražėną, ir neradau. O jis, šiuo metu gyvenantis Vilniuje, nėra eilinė asmenybė. Ginklu priešindamas atslenkanciam Raudonajam marui (Tėvynės apsaugos rinktinės sudėtyje dalyvavo mūšyje su sovietų okupantais prie Sedos) pasitraukė į Vokietiją, vėliau persikėlė į JAV ir niekada nenutraukė savo kovos prieš okupantą, keitėsi tik pasipriešinimo kovos metodai. Jo ilga ir aktyvi veiklos istorija tebesitęsia ir dabar. Sulaukęs garbingo amžiaus (šių metų balandžio 6 jis minės 90-metį) jis randa laiko pareikšti žiniasklaidoje savo požiūrį aktualiomis visuomeninio-politinio gyvenimo temomis, nepraleidžia jokio reikšmingesnio renginio, susijusio su pasipriešinimo kovomis ar valstybingumo klausimų svarstymu. Jis – vienas aktyviausių antikomunistų ir Lietuvos Laisvės Bylos kėlėjų išeivijoje. V.Bražėnas kelis kartus apvažiavo visas valstijas skaitydamas paskaitas amerikiečiams apie komunizmo keliamą grėsmę Laisvajam pasauliui. Perskaitė jų daugiau nei tūkstantį ir tapo labai populiariu lektorium. Daug rašė minėtais klausimais amerikiečių ir lietuvių išeivijos spaudoje, dalyvavo TV ir radijo debatuose. Net, atmetus politinę, vien jo kultūrinės-visuomeninės veiklos galėję pakakti, kad būtų įtrauktas į VLE. Apie jo veiklą enciklopedinis žinynas „JAV lietuvių“ rašo: „Inžinierius, feljetonistas, dainininkas (tenoras), visuomenės veikėjas. <...> Nuo

1926 veikė Skautų s-go-je, buvo LSS tarybos narys <...> Spausdintis pradėjo 1936 Lietuvoje, rašė daugiausia polit. feljetonus (Viliaus Bražviliaus slap.). Jie buvo skaitomi per radiją, Jaunimo teatre, lit-ros vakaruose, 1944 pasitraukė į Vakarų. Vokietijoje kartu su kitais atkūrė korp. Vytis. Dainavo liet. operoje. <...> Anksti įsijungė į liet. visuom. veiklą. 1951-71 JAV LB Connecticuto apylinkės v-bos narys, pirmininkas, apygardos polit. k-to v-bos narys, apygardos pirmininkas. Kelis kartus išrinktas į JAV LB tarybą. 1974-90 Floridoje suorganizavo Lietuvos laisvės forumą, jam vadovavo. 1988-91 VLIKo v-bos vicepirmininkas informacijos reikalams. Dalyvavo jv. amer. org-jų veikloje. Nuo 1977 su antikomunistinėmis paskaitomis keletą kartų apvažiavo visas JAV valstijas, dalyvavo daugelyje radijo ir televizijos programų, garsindamas Lietuvos laisvės bylą. Dainavo kvartete Aitvarai. Išleido feljetonų rinkinius: Normuotos šypsenos (1949), Kalorijos ir doleriai (1952); polit. straipsnių rinkinį Sąmokslas prieš žmoniją (1975, 1978). Apdovanotas Lietuvos d. kun-ščio Gedimino II laipsnio ordinu (1937), Lelijos ordinu (1938) <...> (čia

nepaminėta jo 2000m. Lietuvoje išleista knyga „Nauja pasaulio santvarka“. Be to, jis yra parašęs daug skautų dainų, kurios iki šiol yra vienos labiausiai mėgiamų ir dainuojamų, o jo dainos žodžiai „Atgimė tėvynė“ tapo II Tautinės skautų stovyklos (1928) himnu, yra pelnęs už savo veiklą ir amerikiečių organizacijų apdovanojimų D.S.)

V.Bražėnas minimas ir Bostono Lietuvių enciklopedijoje (3 tomas, 1954), o taip pat šįmet pasirodžiusiame enciklopedinio leidinio „Lietuvos kariuomenės karininkai“ II tome. Deja, Atgimusios Lietuvos leidžiamame iškiliausiam žinyne – VLE Viliui Bražėnui, brandžiausiu savo gyvenimo metus skyrusiam Lietuvos Laisvės Bylai garsinti ir ginti, stebėtina daug nuveikusiam, šalia dviejų enciklopedijoje paminėtų Bražėnų, vietos jau neatsirado...

Pasitaiko, kad vertas paminėjimo asmuo nepatenka dėl neapsižiūrėjimo ar kitokios klaidos. Tačiau šiuo atveju peršasi išvada, kad jis buvo iš kandidatų sąrašo išbrauktas... sąmoningai, nes net keliuose ankstesniuose enciklopediniuose leidiniuose jau buvo minimas.

(Bus daugiau)

Atvelykio Margučių šventė

Dalyviai iš k: A. Vaitiekūnas, M. Sodaitienė, V. Krivickas ir S. Mačiulaitytė

Dainos Sambūrio dirigentė Birutė Prašmutaitė pakvietė susirinkusius bendrai dainai "Daug, daug dainelių". Ir suskambo daina, lyg didelis choras, dainavo dauguma, nes dainos žodžiai pasilikę širdyje nuo jaunystės.

Dainos Sambūrio pirmininkė Danutė Lynikienė pasveikino susirinkusius lietuvių ir anglų kalbomis, nes į šventę atėjo ir lietuviškai nekalbančių.

Choras atliko tris dainas. Sutartinai, lygiai ir melodiniai, matėsi iš Adelaidės dvi dalyvės H. Willenbrecht, J. Nekrošienė ir iš Geelongo Sue Saunders ir Algis Kisielius.

Raminta Kymantaitė ir Stefanija Mačiulaitytė pardavinėjo loterijos bilietus. Surinkti pinigai už bilietus bus skirti vykstantiems choristams į Lietuvą Dainų Šventei ir Mindaugo karūnavimo 750 m. paminėjimui.

Algis Šimkus paskaitė savo kūrybą, kurioje eiliuotai surašė praejusią metų kelionę Lietuvoje. Kūrinys gražiai sudėtas, pagražintas jumoru. Po šio malonaus skaitymo vėl užtraukė sutartinę "Augo sode klevelis".

Dainos Sambūrio mergelių liepėlės kartu su adelaidiškėmis ir geelongiške padainavo "Saulėlydis tėviškėje".

Scenoje gražiai sustojo "Danos vyrų" choras. Kaip pridera vyrams jie pasitempė ir karingai nusiteikę užtraukė dainą "Dunda". Jie padainavo ir apie ... tėvų namus, kurių negali pamiršti... O Algimanto Baltakio "Ilgesio dainą Pušėlė" buvo ypač jausmingai atlikta Ritos Mačiulaitienės – vyrų chorui pritariant. Malonu matyti naujus veidus chore tai: jauniausias choristas Vytautas Krivickas, kuris nežiūrint didelio nuotolio dalyvauja chore ir šoka grupėje "Šokdava". Tai gražus pavyzdys, kuriuo turėtų pasekti jaunimas gyvenantis arti miesto. Zydrūnas Strazdauskas ir Rolandas Imbrasas (akomponatorius) atvykę ne taip senai į Australiją įsijungė į kultūrinę veiklą. Šaunuoliai vyrai!

Žiūrovai negailėjo plojimų tuo atsidėkodami. Padėka Danutei Levickienei taip gražiai "išmuštravojus" pulką vyrų. Vyrų moka ne tik kariškai, lyriškai, bet

ir dainą "Polka" smagiai užtraukti. Choristas Jonas Tamošiūnas šventė savo gražaus 80-ties metų jubiliejų. Visi palinkėjome jam sudainuodami "Ilgiausių metų". Net nustebome, kad Jonui tiek metų! Jo metų našta neslegia. Pilnas jumoru, geros nuotaikos, žvalus ir eina visad atlašus.

Prieš pertrauką dar pravėdinom plaučius padainavome "Kaip aš turėjau..." Pertraukos metu, kas ėjo atsiimti loterijoje laimėjimus, kas apžiūrino gražius margučius, skanavo pyragus, gurkšnojo kavutę. Netrūko kalbų, šurmuliavo.

Marytė Šidlauskienė paskaitė savo kūrybos eiles. Nuo jos neatsilikę vyras Edvardas, kuris "netyčiom rado koridoriuje pamestą "Meilės laišką". Neišlaikęs paslapties jį perskaitė visiems.

Buvo įvertinti margučiai. Apgailestaujame, kad vaikai dalyvavo tik Martynas ir Mantas. O kur dingo kiti vaikučiai – pabiručiai? Ar jų neaplinkė Vėlykų bobutė ar miegelis nugalėjo, ar tėveliai patingėjo? Todėl ir neįvyko margučių ridenimas, nors tam buvo pasiruošta.

Dar nuskambėjo choro atliekamos penkios dainos. Buvo pasveikinta Dainos Sambūrio ilgametė choristė šventusi savo gimtadienį Aldona Urbanavičienė, kuri repetacijų metu paruošia kavą mus ištroškusius pagirdyti pertraukos metu.

Choro pirmininkė padėkojo Monikai Sodaitienei už loterijos suruošimą, Jūratei Šimkieni už gražiai papuoštą salę, visiems choristams už pyragus, gražius ir skanius. Naujai atėjusiam choristui Jonui Šneideriui už adelaidiškųjų chorisčių apnakvydinimą.

Margučių šventė buvo užbaigta daina "Leiskit į Tėvynę". Dar taip neseniai šią dainą sambūričiai dainavo su ašaromis akyse, o dabar švitytiniais veidais išleidžia savo dalį choristų į trečiąją Pasaulio Lietuvių Dainų šventę, nes Lietuva laisva.

Pati prisimenu Dainos Sambūrio koncertą vykusį Kaune Pirmoje dainų šventėje. Atvyko labai didelis choras. Kiekvienoje dainoje atsispindėjo

Savęs beiškant...

Meistro rankose medis prablya

Skirmantė TAMASŠAUSKAITĖ
Jau nuo seno liaudies išmintis, senieji mitai legendos puoselėja medžio paveikslą. Neaprepiama galybė, neatspėjama amžių mįslė... visa tai slypi medžio širdyje. Dažnai toks dvasios turtingumas sukelia pavydą: ot, kad būčiau toks kaip tas šimtmetis ažuolas...

Pasaulyje yra daug žmonių, išgyvenančių ir ieškančių naujų, nepakartojamų stebuklų tiek savo, tiek medžio gyvenime. Jie gebėtų atiduoti viską, kad tik prakalbintų, išgirstų gamtos sergėtojų širdis.

Valdas Eimanavičius gimė ir augo Vilkaviškio rajone, Pilviškių miestelyje. Baigęs vidurinę mokyklą, mokslus tęsė Marijampolėje, kur įgijo staliaus - dailidės specialybę. Drožybos menu jis susidomėjo septintoje klasėje ir kaip sakė niekada negalėtų apeisti peiliukų, įvairių mentelių - savo darbo įrankių. Šiandien Valdas su šypsena pasakoja kaip kadaise iš proto mokytojus varydavo drožlių pilnas suolas, peiliukai jo kuprinėje. Tada dar jis drožinėdavo mielas smulkmenas: rėmelius veidrodėliams, žaisliukus, o ir patį suolą pagražindavo... Pyko mokytojai, vijo iš klasės, tačiau ir vėl kitą dieną prie knygų gulėdavo gabaliukai medienos, bei pamėgti peiliukai.

Gražūs vaikystės prisiminimai. Jie taip glaudžiai pinasi su laiko įdiegta nostalgija - drožėjo balsu. Rasotos vaikystės pievos, laipiojimai po medžius užaugino jo širdyje nenugalimą potraukį medžiui. Tiesa, dar ir prosenelis buvo linkęs prie medžio darbų, tačiau Valdas įsitikinęs jog čia kalta jo vaikystė. "Nors ji ir nebuvo rožėmis klotas kelias, tačiau gyvenimas gamtoje, glėby to, ką mes vadiname pasaulio turtu, manyje užaugino gyslelę, atskleisti, prakalbinti paslaptis", - sakė V. Eimanavičius.

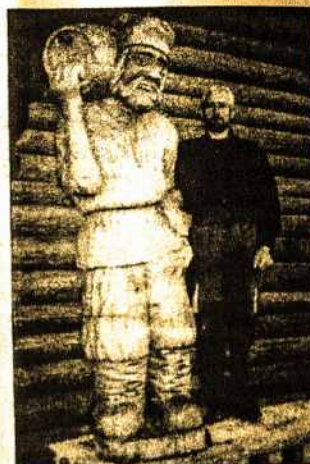
Gyvenimo žingsniai - laiko atnešta patirtis

Pasak Valdo jam sunkiausi buvo pirmieji drožinėjimo metai. Nenoras pasiduoti, įgūdžiai, nepaklustantys įrankiai. O kai dar mokaisi pats vienas... Jaunas, nepažįsti medžio, dar nemoki tinkamai laikyti įrankių. "Didžiausiu mano mokytoju tapo laikas. Iš pat pradžių droždavau tik iš pušies, vėliau išmokau

nuoširdumas. Visiems dainuojant "Žemė Lietuvos" verkėme visi. Atvykusieji, kad aplankė laisvą Tėvynę, po 50-ties metų, o mes kad sulaukėme artimųjų.

Skirstantis tik ir girdėjosi, kokia graži šventė, puikiai organizuota ir kada sambūričiai vėl pakvies "pasisvečiuoti?"

M. Geštautienė

pažinti medį, pasigaląsti įrankius. Nesinorėjo, jog rankos visą gyvenimą būtų nusėtos pūslėmis", - sakė V. Eimanavičius.

Vėliau jis dar bandė lipdyti iš molio ir gipso, drožinėjo kalnų marmurą, tačiau tam neįėjus ypatingo potraukio, nors kaip vėliau sakė - medį, akmenį ir metalą galima labai gražiai suderinti, susieti, nes kiekviename iš jų slypi labai gilus menas.

Didelį dėmesį V. Eimanavičius skiria kryžiams. Kaip jis sakė, kryžių drožyba yra išlaikiusi savas tradicijas, tam tikrus reikalavimus. Nors jis stengiasi droždamas laikytis lietuviškos ornamentikos, kartais neatsispinria ir šiuolaikinio meno šakai. Daugelis darbų, padovanotų tenykštėms lietuvių bendruomenėms, draugams yra pasiekę įvairias pasaulio šalis, klaidžioja po didelę dalį žemynų. Pavyzdžiui, giminėms padovanoti įvairūs drožiniai prieš keletą metų iškeliavo į Australiją.

Šiandien, Degėsių kaime gyvenantis Valdas didžiuojasi savo profesija ir gali drąsiai teigti jog medžio išraiškos ieškojimas - jo pašaukimas. Kaip jis sakė niekada savo darbo įrankių neiškeis nors ir į labai prabangų daiktą, nes tai jo gyvenimas, jo siekiai, o to negalima parduoti.

Stebina didelis supratimas ir palaikymas, sklindantis iš žmonos Vilijos širdies. Ji negaili gerų žodžių, didžiuojasi savo vyro darbais. Gal jis perka ją gražiais pažadais? Sodybos apdaila, drožiniais stovinčiais jų kieme? Ne, tai įsivyravęs abipusis supratimas, kartu gimstančios idėjos, svajonės. Tiesa ir šiaandien jų namuose grindys dvelkia naujos medienos kvapu, o ir baldai apdailinti, paliesti meisto rankų, tačiau pasak Valdo, jis dar negali susikoncentruoti į namų remontą, visas dėmesys skirtas darbui, juk reikia išlaikyti šeimą. Sūnus, švelniai vadinamas Valdyčiu, šiaandien mokosi Voverių pagrindinėje mokykloje, septintoje klasėje. Mėgsta ir jis kartas medį paknibinėti, tačiau dar nežada sekti tėvo pėdomis. Kas žino, juk likimo posūčiai tokie nenuspėjami?

Paklausus apie drožybos reikšmę gyvenime V. Eimanavičius nepasimeta: "Niekad to nelaikiau pragyvenimo šaltiniu. Tai mano (Nukelta į 5-tą psl.)

Jaunimas apie draugystę

Povilas Birštonas: Draugystė yra ypatingai svarbi jaunuoliams. Jauniems žmonėms būtina reikia draugu, kurie jiems padėtų gyvenime. Tie draugai gali būti tėvai, bendraamžiai, vyresni ar jaunesni žmonės.

Kad jaunuoliai gerai išsivystytų, jiems reikia daug pagalbos. Tėvai gali mokyti vaikus eiti geru keliu ir pakreipti juos į teisingą kryptį, bet mano manymu, geriausia jaunuolio pasirinkta kryptis yra ta, kuri yra parodoma jo draugu. Todėl ypatingai svarbu turėti gerus draugus. Šie draugai pasiliks žmogaus atmintyje visada.

Reikia tokių draugų, kurie tave supranta, ir kurie bėdos atvejus stengiasi tau padėti. Jaunystės eigoje kiekvienas jaunuolis kartais patiria skausmą ir baimę. Nors dauguma jaunuolių visada gali gauti tėvų pagalbą, to kartais neužtenka. Tėvai ne visuomet savo vaikus taip gerai supranta, kaip jų bendraamžiai, kurie turi panašias problemas. Todėl dažnai bendraamžiai draugai visokiais būdais gali geriau viens kitam padėti.

Jaunuoliai, kurie turi gerus draugus, yra patys laimingiausi, ir jų draugystė padeda jiems spręsti gyvenimo problemas.

Alanta Skeivyte: Draugas, tai yra asmuo, su kuriuo yra palaikomi artimi santykiai. Nežiūrint amžiaus, visiems yra reikalingi draugai. Būdamas septyniolikos metų, aš esu įsitikinusi, kad ypatingai jaunystėje labai svarbu turėti draugus. Jeigu augant turi gerų bičiulių išmoksti, kaip bendrauti, elgtis, kaip ir ką kalbėti. Pasidaro lengviau susidraugauti ir su naujais draugais. Per patirtį išmoksti, kaip pradėti

bendrą kalbą, kaip įdomiau klausyti klausimus, ir atsakyti.

Jeigu turi kokią problemą, ir reikia su kuo artimiau pasikalbėti, draugai ypač pasidaro reikalingi. Su jais gali pasitarti, ir gali nutarti, ką būtų geriausia daryti. Draugai būna kartu per gerus ir blogus laikus. Aišku, jaunuoliai turi ir vyresnių draugų, su kuriais gali pasidalinti mintimis ir nuomonėmis. Tai gali būti tėvai, tetos, dėdės ar seneliai. Šie turi geresnį supratimą apie gyvenimo problemas. Tačiau visų geriausia – pasitarti ir su vienmečiais ir su suaugusiais.

Žinoma, kartais atrodo, kad suaugusieji tavo problemas nesupranta. Kai studentas prieš egzaminus pajunta didelį spaudimą ir pasidaro labai sunku „nesprogti“ nuo įtampos, tada bičiuliai ypatingai svarbūs. Jie gali pilnai atjausti, nes jie patys tikriausiai tą patį jaučia, o vyresnis patarėjas gal jau užmiršo, kaip jam kažkada buvo taip pat sunku.

Gyvenime reikia gerų draugų ir jeigu turi laimės, jaunystės draugai pasilieka visam gyvenimui.

Grazina Kymantaitė: Šiuolaikiniam jaunimui reikia turėti pastovumo, kad užaugtų atsakomais suaugusiais. Jaunimui reikia mokslo, gerų, suprantančių tėvų ir svarbiausia – jaunimui reikia draugų. Draugystė yra kiekvienam jaunuoliui vienas iš svarbiausių gyvenimo turčių.

Draugai mums padeda, kai niekas kitas negali. Jie su mumis džiaugiasi per gerus laikus ir atjaucia per blogus laikus. Su draugais galime apie bet ką kalbėti, o tas šiuolaikiniam jaunimui būtina. Kiekvienam svarbu turėti su kuo

kalbėtis ir bendrauti. Žmogus negali būti vienišas. Mums reikia sąveikos su kitais žmonėmis, kitaip nenatūraliai gyventume. Reikia pasidalyti mintimis, išgirsti kito žmogaus nuomonę. Draugai padeda mums geriau suprasti gyvenimą ir per tai užaugti atsakingais suaugusiais.

Žinoma, reikia pasirinkti gerus draugus, kurie neragins vartoti narkotikus ar daryti kitus pavojingus dalykus.

Kristina Mardijants: Draugystė turi svarbią reikšmę jaunuoliams. Nė vienas žmogus negali gyventi be draugo, taip kad jaunuoliams, kaip ir visiems žmonėms, labai svarbu turėti draugų.

Dažnai draugystė yra geros sveikatos, psichologinio gerbūvio ir asmeninių džiaugsmų šaltinis. Draugystė gali išgelbėti iš depresijos ir vieniškumo. Geras draugas visada tave supras, padės ir užjaus. Draugai ieško palankios draugų nuomonės. Draugai yra įsileidžiami į slapčiausius gyvenimo kampelius. Jaunystės draugai pavirsta viso gyvenimo patikimiausiais draugais.

Turbūt ne bereikalo sena patarlė sako: „Pasakyk, kas tavo draugas ir pasakysiu, kas tu esi.“ Draugai dažnai turi labai panašius interesus, tokius, kaip sportas, muzika ar mada. Jaunuoliai pasitiki vienas kitu ir turi savo „kalbą“. Visa jaunuolio pasaulėžiūra dažnai pareina nuo jo draugų.

Iš kitos pusės, draugystė padeda atskleisti ir išryškinti kiekvieno žmogaus individualumą.

Tikrai jaunuoliams draugystė yra negincijamai svarbi ir atneša daug džiaugsmo. Draugystės yra neįvertinamas turtas.

Spindulėliai

Mano mėgiamiausias lietuvis sportininkas

Mano mėgiamiausias lietuvis sportininkas yra Arvydas Macijauskas. Jis žaidžia krepšinį su „Lietuvos Ryto“ komanda. A. Macijauskas gimė 1980 m. sausio 19 d.

Prieš žaidžiant su „Lietuvos Rytu“ A. Macijauskas 1996-1999 m. žaidė su komanda „Neptunas“. Dabar „Lietuvos Ryto“ komandoje, jis užima sargo arba taškų sargo poziciją.

A. Macijauskas nėra labai aukštas – tik apie 192 cm., bet jis labai greitas, ir turi puikius metimo igūdžius. Nors A. Macijauskas yra geras žaidėjas, jis yra tik vidutiniškas gynėjas. Vienu metu jis buvo pavadintas „Lietuvos Ryto“ komandos „vertingiausiu“ žaidėju. Dvejuose žaidimuose jis sumetė 56 taškus, sugavo 5 atatrakas ir pelnė 10 tritaškių.

Arvydas Macijauskas yra mano mėgiamiausias lietuvis sportininkas, nes jis moka gerai žaisti krepšinį ir yra jaunas – galės dar ilgai žaisti su „Lietuvos Rytu“.

Grazina Kymantaitė

Žymiausias sportininkas lietuvis pasaulyje

Arvydas Sabonis gimė 1964 m. gruodžio 19 d. Nuo pat mažens jis mėgo krepšinį. Nuo jaunų dienų buvo matyti, kad šis jaunuolis turi daug talento. Jis išaugo iki dviejų metrų ir trisdešimt centimetrų ūgio.

A. Sabonio talentus pamatė „Žalgirio“ komanda, kuri pakvietė jį žaisti su jais. Tais laikais Lietuva buvo Rusijos okupuota. A. Sabonis pasirodė labai gerai mokantis žaisti krepšinį. Jis praleido daug metų žaisdamas už „Žalgirį“. Sabonio pozicija visada buvo centras, o tai savaime aišku, nes jis yra kaip milžinas. Po kiek metų šis didelis kaunietis buvo paskelbtas Lietuvos ir paskui Europos, geriausiu žaidėju.

Kai Lietuva dar priklausė Rusijai, A. Sabonis ir trys kiti lietuviai žaidė krepšinį Olimpiadoje už Rusiją. Gale žaidynių rusų krepšinio komanda parsivežė namo auksinius medalius. Arvydo talentai buvo pastebėti net ir Amerikoje. „Trail Blazers“ komanda jį pakvietė žaisti Amerikoje, bet rusai jo neleido ten važiuoti.

Po kelių metų Lietuva tapo nepriklausoma, tai šios progos Arvydas nepraleido – išvyko žaisti į Ameriką. Amerikoje A. Sabonis praleido daug metų.

Šiandien Arvydas gyvena Amerikoje, turi žmoną ir keturis vaikus. Lietuvoje jis turi daug restoranų, taip pat ir krepšinio mokyklą. Jis psiauo valdo Kauno „Žalgirio“ klubą. 39-metis Arvydas Sabonis yra tapęs žymiausiu lietuviu pasaulyje, padėjęs Lietuvai laimėti du bronzos medalius olimpinėse žaidynėse, dalyvavęs daug kartų Europos krepšinio čempionatuose.

Povilas Birštonas

Meistro rankose medis prabyla

(Atkelta iš 4-to psl.)

hobis. Kurdamas jaučiuosi nepriklausomas. Mane niekas nemokys ir nepasakys daryti taip, ar kitaip. Turiu susikūręs savo stilių, kurį drąsiai perteikiu kurdamas savo meną.”

Per visą V. Eimanavičiaus gyvenimą nebuvo dienos, jog norėtų viską mesti. „Be abejo būna, kad pavargstu, tuo momentu trenkiu viską ir einu, tačiau pailsiu, atsigaučiau gimsta naujos idėjos, darbai. Aš be to negalėčiau gyventi”, - sakė Valdas.

Būdamas paauglių jis net nepagalvojo, kad ateityje jo laukia staliaus - dailidės darbas. Kaip ir kiekvienas berniukas, svajojantis tapti traktorininku ar kranistu, tačiau gyvenimas atidavė tai, kas jau paskirta. Dabar Valdas net neįsivaizduoja savęs kranisto vietoje.

Pamėgęs drožybą, jis negali atsispirti ir žvejybai. Kaip jis sakė, tai antrasis jo hobis. Eidamas meškerioti niekada nepamiršta kaubojiškos skrybėlės, kurią jam kadaise padovanojo mamos dėdė gyvenantis Melbourne. „Ji man tarsi žvejybinis talsimanas, todėl man be galo brangi”, - juokavo Valdas.

Darbai pasiekę net Australiją

Tikroji Valdos profesija yra stalius - dailidė. Šiuo metu jis dirba Kaune, tačiau plačiau apie tai kalbėti nepanoro. Sakė drožias pagal žmonių užsakymus, labdarai, giminėms ką nors sumeistrāju...

Valdai įsūdingiausia drožti didelės, gal kokių dviejų, trijų metrų skulptūras. Patinka drožti ir kryžius, tačiau į juos daug fantazijos neįdėsi, nes jie jau turi savo tradicinę formą.

Naujausias skulptoriaus darbas - septynios, rusiško stiliaus skulptūros, Kaune. Jos vaizduoja skirtingus tos šalies herojus: medžiotoją, žveją, virėją, balalaiką, mešką nešančią alučio bačką. Jam tai buvo svarbu ne vien todėl, kad gerai įvykdytų užsakymą, bet ir dėl to, jog siekia apginti Liaudies meistro vardą.

Toliausiai darbai pasiekę Australiją. Ten įsikūrusiai lietuvių bendruomenei padovanojo Rūpintojėlį. Taip pat yra ir į Ameriką, Angliją, vokietiją iškeliavusių darbų. Praktiškai tai visoje Europoje jie paplitę. Būna, kad draugų dėka drožiniai

pasiekia kitą šalį, o kartais tiesiog užsako. Be abejo, daug darbų yra Šakių rajone. Didžiausia jų dalis - kryžiai. Turbūt negalėtų įvardinti visų jų stovimų vietų, nes žmonės tik užsako, o kur nukeliauja - nežino.

Valdas Marijampolėje, 51 proftechninėje mokykloje buvo įsteigęs būrelį jauniems drožėjams. Tačiau jis gyvavo tik vienerius metus. Pradžioje atsirado daug norinčių, o vėliau... Tai rankos nusvyra, atsibosta. Taip ir iširo ratelis.

Planuoja labai daug, tačiau nenorėtų to skelbti, nes daugelis planų nuo jo nepriklauso. Norėtųsi ir seniūnijos aplinką pakeisti, papuošti, tačiau ar tai jo sprendimas? Tačiau idėjos nerimsta, jos neužgožia nepilnavertės galimybės. Nors dar neteko dalyvauti konkursuose, tačiau žada greitai to siekti, nes dėl Liaudies meisto vardo tenka kovoti. Gaila tai, kad viską reikia derinti su darbu, šeima.

Kad tik kas išgirstų Valdo žodžius!... Po tokių norų ir troškimų norisi palinkėti visokeriopo pasisekimo. Juk menai reikia atvirų akių, o ne aklo požiūrio - kaip kadaise sakydavo mūsų senoliai.

Iš knygos "PO EUKALIPTAIS"

Alė LIUBINIENĖ

Alė su drange prie Beechworth psichiatrinės ligoninės (Tęsinyš iš pračio nr.)

Atvažiavus į Beechworth, pirmoji savaitė greitai prabėgo. Ten nuo pirmos dienos mes grūmėmės su anglų kalba, nes mokintis tik iš klausos be vadovėlių nebuvo lengva. Kiekvieną darbo dieną nuolatos girdėjom iš ligonių keiksmazodžius ir taip mes išmokom juos pirmiausia. Kitus žodžius pasisavinom vėliau.

Valgykloje nebebėgom prašyti antros porcijos ir pamažu pradėjom įgauti pasitikėjimą savimi ir aplinka.

Darbovietėje, kasdieną kariaudama su pacientais, aš susipažinau ir pamėgau vieną australę slaugę, Marge.

1949 metų pavasaris buvo karštas, o po jo sekė dar karštesnė vasara. Dienos metu aš kentėjau nuo karščio ir upeliai prakaito tekėjo nuo manęs, o mano šviesi šiaurės europietiška oda dažnai išpylė pūslės nuo deginančios saulės.

Buvau paskirta dirbti į antrą palatą. Pastatai, kuriuose buvo laikomi ligoniai buvo pastatyti iš plytų su storomis sienomis. Visi langai turėjo storą stiklą ir geležines grotas, o didelės, sunkios durys buvo laikomos užrakintos visą laiką. Su nesiliaujančiais karščiais, oras viduje greitai prirūgo ir kartais net buvo sunku atgauti kvapą. Vėsiu nebuvo ir slaugių name.

Vieną rytą, nedamiegojus ir pervargus nuo karštos nakties, aš nusikrapščiau iki vonios kambario. Ten prisileidau šalto vandens ir taškiausi kol atvėsau. Po to greitai apsirengus, tekina išbėgau laukan, sekama takelį, iki pasiekiau masyvią sieną, kuri supo visą ligoninę. Prie jos sustojus, išsitraukiau didžiulį raktą ir atsirakinau vartus. Įėjus vidun pasijaučiau lyg kokia nusikaltėlė žengianti į kalėjimą, nežiūrint to, kad aš turėjau vartų

Alė su draugėmis iš Beechworth psichiatrinės ligoninės

raktą išėjimui.

Nuo ten skubėjau toliau tarp namų kol pasiekiau darbo palatos pastatą. Ten vėl išsitraukiau tą patį sunkų raktą, su kuriuo galėjau atrakinti ne tik vartus, bet ir visas kitas ligoninės duris. Pravėrus jas greitai įžengiau į vidų ir atgal užtrenkiau. Garsas nuaidėjo per tuščią koridorių, iš kurio vedė dar dvejios durys: viena į pirmą palatą, kur buvo laikomos kriminalinės pacientės, o antra į pacientų laisvalaikio aikštę. Aš bėgau laiptais į viršų į antrą aukštą.

Prieš atrakindama duris stabtelėjau. Už jų girdėjosi jau man pažįstami klykiantys ir burnojantys balsai. Kai įėjau į vidų, vyresnioji sesuo sušuko ant manęs.

- Ale, tu vėl vėluoji.
- Atsiprašau, sesele.

Šitą rytą, kaip ir kitais rytais, aš ir kitos slaugės laktėm nuo pacientės iki pacientės, padėdamos joms apsirengti. Mano darbas buvo patikrinti, kad tos bjaurios, beformės, mėlynai ir pilkai dryžuotos suknelės būtų užsagstytos iki kaklo ir būtų užvarstyti nudevėti batai. Prieš sanitarams ateinant su pilnais avizinės kožės puodais, kiaušiniene ir arbata. Mums tik reikėjo išimti lekštes iš spintos ir aptepti duoną su sviestu.

Pacientės jau laukė pusryčių savo vietose: kai kurios prie stalo, kitos ant suolų, o dar kitos tupėdamos ant žemės. Ten sėdėdamos, visos įbedusios akis į duris, nekantriai laukė įnešant maistą. Pusryčiai buvo išdalinti, tesigirdėjo tik šaukštų barškėjimas. Ligonės, kurios atsisakė ar nesugebėjo pačios valgyti, arba buvo tramdomuosiuose marškiniuose buvo maitinamos mūsų.

Po pusryčių visas pacientės vedėm į bendras išvietes. Kiekviena jų turėjo pasikelti suknelę ir sėsti ant puodo, išsistūnti savo vidurius ir pūslę, ar buvo reikalas joms ar ne.

- Ale, nepamiršk ši kartą patikrinti, kad visos būtų sėdėję ant puodo, - palatos seselė priminė man išeinant.

- Taip, sesele... Taip... - aš pašnibždėjau, atsimindama kas atsitiko tik vakar, kai patikėjau pacientėms. Paklausius jų per anksti paleidau jas nuo puodų, o po to neužilgo turėjau plauti jų apšiktus užpakalius.

- Eik čia, Jane, - pačiupus už rankos, mėginau tempti trumpą, drūtą merginą, maždaug mano amžiaus.

- Ne... Tu kale.... Atstok nuo manęs.... Ne... Ne.... - ji šaukė su pasiutimu, o kai aš pasilenkiau paraitoti jos suknelę, ji nuplėšė mano kepurę ir pačiupom mane už plaukų. Prasidėjo grumtynės. Aš parkritau ir ji užgulė ant manęs. Nusigandusios, kitos pacientės stebėjo mane mėginant išlįsti iš po jos. Keletą kartų persiritom, atsimušdamos galvas į grindis. Mano laime kita slaugė ėjo pro

Pakalbėkime apie sveikatą...

Rūkyti ar ne?

Kaip atsisveikinti su cigarete?

Šis klausimas prisiekusioms rūkalėms primena hamletiskąjį "Būti ar nebūti?" Būtų labai paprasta: išmetei cigaretę ir viskas. Tačiau 95 procentai rūkalių vėl grįžta prie seno įpročio.

Motyvuokite, kodėl metate rūkyti

Pirmiausia išsiaiškinkite, kokios naudos turėsite atsisakydama melsvo dūmo. Liks daugiau pinigų, ne taip sunku bus sportuoti klube, padidės protiniai sugebėjimai, niekada nebeausite nemalonau nikotino skonio burnoje (persirūkius), be to, oda taps standesnė.

Pelenines ir žiebtuvėlius - į sąvartyną

Išmeskite ar padovanokite viską, kas primena rūkymą: pelenines, žiebtuvėlius, degtukų dėžučių komplektus. Savo ir geriausio draugo nuotrauką, kurioje jūs abu su cigaretėmis, padėkite į stalčių.

Kavinės ir barai - tabu

Venkite situacijų, kurių negalite įsivaizduoti be cigaretės - pokalbių ir susitikimų kavinėse ar baruose. Bent pirmus tris mėnesius po to, kai ištarėte "ne", atsisakykite visko, kas susiję su rūkymu.

Kišenėse - ledinukai

Jei negalite išvengti situacijų, kurių metu nekiltų pagunda užtraukti dūmą, griebkite kitų priemonių: kramtykite gumą, žaiskite su rašikliu, pieškite žmogeliukus, judinkite kojų pirštus ir mandagiai paprašykite, kad kalbėdamasi su jumis, liautųsi rūkyti.

Nė žingsnio atgal

Niekas dar neprarasta, jei kartą užtrauksite cigaretę. Turėkite drąsos kitą dieną vėl viską pradėti iš naujo.

Lažybos ir pažadai

Patartina su kuo nors susilaininti iš nemalonių dalykų, ar iš didelės pinigų sumos. Jei esate žodžio žmogus, pažadėkite savo artimajam, kad nebeprisiliesite prie cigaretės.

Mesti rūkyti verta, nes:

Po 20 minučių sumažėja kraujospūdis ir sulėtėja širdies pulsas, rankos ir kojos tampa šiltos,

Po 8 valandų kraujyje esantį nuodingą anglies monoksidą pakeičia deguonis,

Po 12 valandų organizme nebeliaka nikotinas,

Po 48 valandų atsinaujina kvapo ir skonio pojūčiai,

Po 3 mėnesių plaučių funkcijos pagerėja 30 procentų,

Po 9 mėnesių nebeliaka nuovargio, dusulio ir kosulio. Imuninė sistema vėl veikia beveik normaliai,

Po 1 metų širdies infarkto rizika sumažėja per pusę,

Po 5 metų rizika susirgti plaučių vėžiu sumažėja per pusę,

Po 15 metų rizika susirgti plaučių vėžiu ir širdies infarktu yra tokia pat, kaip ir niekada nerūkiusio.

(Bus daugiau)

IŠ MŪSŲ PARAPIJŲ

“Tėviškės Aidams” aukoję:

\$15 G. Balcėša, \$5 J. Ariėnė.

Nuoširdi padėka aukotojams.
“T.A.” administracija

Įsivėlė klaida

Praeitame numeryje vietoje “Prancūzų inkvizicija” reikia skaityti “Priešintis bažnyčios persekiojimui”. Straipsnio vertėją iš anglų kalbos E.D. atsiprašome.

Redaktorė

Per Australijos Raudonąjį Kryžių ieškomas:

ŽEMAITIS, Adofins (Adolfas) gimęs 13.05.1905, Suzuciany/Rīga, Lietuvoje. Jo bylos Nr. 47240.

Ką nors žinančius apie

minėtą asmenį ar jo gimines, prašome pranešti Raudonajam Kryžiui tel. (03) 83277883 arba Irenai Vilkišienei tel. (03) 93766443.

A. † A. Pranas ŠAULYS

1926.X.14 – 2003.III.15

Nepažvelgs pro langą

jau brangiausias akys,

*Nebelauks jau niekad mylinti širdis,
Pasiguost skubėsi prie to šalto kapo
Ašarų lašeliai žiedlapiuos spindės.*

Velionis Pranas gimė ūkininko šeimoje ir gražią vaikystę praleido Bogušaičių kaime, Šiluvos apskrityje prie Dubysos upės. Nepriklausomais metais jo tėvai Monika ir Tadas sukūrė ūkį prie Tverkantės upelio ir ten Pranas su savo sesute Juzefa ir broliu Jonu ramiai gyveno.

Įpusėjęs Antrajam Pasauliniam karui, palikęs šeimą, Pranas būdamas 17 metų įsijungė į gen. Plechavičiaus armiją, bet jo batalijonas buvo vokiečių nuginkluotas prie Mažiųjų Šalčininkėlių. 1944 m. Pranas išvežtas į vokiečių darbo stovyklą, kur buvo išrinktas sušaudymui, bet kažkodėl nacių kareivis Prana vėl atstūmė ir taip išliko gyvas.

Pagaliau 1945 m. amerikoniai išvadavo. Pranas dirbo įvairiuose UN Refugee Org. darbus, o tarp 1946-1949 m. Rottenburge dirbo prie liet. sargybinės kuopos, sėkmingai baigęs mechanikos kursus. Žinojęs, kad Lietuvai vadovauja Stalinas ir negalintis grįžti tėviškėn, Pranas pasirinko emigruoti į Australiją ir 1949 m. perėjęs australų sveikatos tikrinimą išplaukė su “Skaugum” švedų laivu.

Iš Bathurst, N.S.W. stovyklos, Pranas sutiko pasiūlytą darbą Broken Hill Hume Pipeline kompanijoje ir su skruzdėlėmis ir australiškais žvėreliais aplinkoje, vienas gyvena palapinėje dykumoje apie 6 mėnesius. Vėliau paskyrė Prana būti “Leading hand”, tada “Ganger” darbams, o jis tik 4 skyrius baigęs Lietuvoje, užjausdavo vyrus mokytojus, inžinierius (australų valdžios nepripažintus) ir paskirdavo matavimo darbus (ne kastuvu), kad jiems būtų mieliau dirbti.

Būdamas Broken Hill užsakydavo “Australijos Lietuvį”, turėjo trumpabanginę radiją ir taip sužinodavo apie bekuriančią lietuvių veiklą Australijoje. Čia išmoko anglų kalbą. Sužinojo iš mamos laiško, kad tėvelis mirė per karą, o brolių ir seserį svajono pamatyti ateityje.

Atlikęs pagirtiną darbą 2 m. kontrakte, Hume Pipeline kvietė Prana vadovauti kompanijoje Taralgon, Vic. Pirma sukuręs šeimą Melbourne su Janina Mockute 1953 m. ir 1954 m. susilaukęs dukrelės Birutės, persikėlė gyventi į Morwell ir dirbti pas Hume. 1958 m. šeimos sąlygom pasikeitė, Pranas su šeima persikėlė gyventi pas uošvius slyvų sode/ūkyje Cottlesbridge, kur

lietuviškoje kultūroje užaugino padidėjusią šeimą – Rimantą, Arūną ir Rasą.

1992 m. Pranas ir Janina labai apsidžiaugė aplankę savo tėviškę pirmą kartą, po ilgų ilgesio metų jis sutikęs brolių ir seserį. 1998 m. mirė žmona Janina vėžio liga. Pranas praleido gyvenimą sodininkaudamas Cottlesbridge, džiaugdamas anūkais ir uoliai dalyvaudamas lietuviškoje parapijos ir bendruomenės veikloje. 2001 m. Pranas sužinojo beturintis “chordoma” nuo kūdikystės ir dabar išsivysčiusią nepagydomą ligą, bet niekad nesiskūsdamas ir vis su humoro gyvenimo ratą tvirtai suko tolyn. Buvo Melb. Liet. Karių Veteranų Sąjungos “Ramovės” ir Pensininkų sąjungos narys. Gražų saulėtą rudens rytą ramiai iškeliavo į Tėvo namus.

Kovo 24 d. Šv. Marijos Jūros Žvaigždės bažnyčioje gedulingas mišias atlikė kun. E. Arnašius. Giedojo Melb. Parapijos ir Dainos Sambūrio chorai. Karsto

Padėka

Tariame nuoširdų aciu visiems prisidėjusiems prie atsiveikinimo su mūsų mylimu tėveliu, uošviu ir bočiu A. † A. Pranu Šauliu. Jūsų paguodos žodžiai lengvina mūsų širdies skausmą.

Širdingai dėkojame kun. Egidijui Arnašui už gedulingas mišias, Viktorijai Jablonskienei už Rožančio pravedimą. Nuoširdi padėka Melb. Liet. Karių Veteranų S-gos “Ramovės” ir D.L.K. Vytenio Šaulių kuopai už karsto sargybą. Ačiu dirig. Zitai Prašmutaitėi, vargon. Ritai Mačiulaitienei, psalmės giedotojai Birutei Prašmutaitėi bei Melb. Parapijos ir Dainos Sambūrio chorams už gražias jautriai sugiedotas giesmes. Dėkojame Zigmui Augaičiui, Edvardui Sidlauskui ir Ritai Mačiulaitienei tariusiems atsiveikinimo žodžius. Ačiu skaitovėms Gražinai Kymantaitėi ir Nicole Šaulytei, bei aukų nešėjoms Vilijai Mockutei ir Ramintai Kymantaitėi.

Visiems aukojusiems šv. Mišioms ir Lietuvos vargstančiam jaunimui didelis ACIU. Dėkojame Melb. L.K.M. Dr-jos narėms ir pirm. Halinai Statkuvienei, Rūtai Kemešytei ir Linui Kaladei bei visiems prisidėjusiems prie gražių šermenų vaišių.

Vaikai – Birutė Kymantienė, Rimantas, Arūnas ir Rasa Šauliai su šeimomis

In memoriam

a.a. Ramūnas Kazimieras TARVYDAS

Ilgametis mūsų bendruomenės pirmininkas. Paaukojęs 15 metų mūsų bendruomenei ne tik vadovavimo pareigose, bet už rūpestį mūsų ligoniams ir seneliams. Nepailstamas lietuviybės gynėjas, mirė 21 d. balandžio 2003 metais.

Ramūnas gimė 5 d. liepos 1939 m. – Zarasuose. Karo sukurių nublokštą Tarvydų šeimą iš Vokietijos emigravo į naująją Zealandiją 1951 metais. Ramūnas įsigijo Auklando Universitete bakalauro laipsnį (Bachelor of Science, with honours).

Į Australiją atvyko 1966 metais ir dirbo Adelaidėje, Dept. Of Mines geologu. Atvyko į Hobartą su savo šeima 1970 metais ir dirbo geologu Hydro-Electric-Commission.

Susipažinom su Ramūnu vaikų tautinių šokių repeticijose. Netekę muzikanto reikėjo ieškoti kito. Ramūnas pasisiūlė užpildyti tą spragą.

1974 metais, Australijos Ministras Pirmininkas, G. Whitlam pripažino Pabaltijų valstybes Sovietų Rusijos dalimi. Šis nutarimas sukėlė Tasmanijoje didelį pyktį. Ramūnas buvo vienas iš pirmųjų lietuvių, kurie stojo į “gynėjų” eiles panaikinti šį sprendimą.

Pabaltiečiai sujungę jėgas, sukūrė HELLP komitetą kuris atstovavo visų pageidavimus panaikinti pripažinimą ir informuoti Australijos publiką apie padarytą didelę skriaudą. Tame komitete Ramūnas atstovavo mūsų bendruomenei.

Po dviejų metų intensyvaus darbo ir pasikeitus valdžiai, *de jure*, pripažinimas Pabaltijų valstybių sovietų Rusijai, buvo panaikintas. Tačiau politinės kovos nukreiptos

sargybą pagarbiai atliko L.K.V. S-gos “Ramovės” ir Šaulių kuopos nariai. Atsisveikinimą tarė Z. Augaitis, E. Sidlauskas ir R. Mačiulaitienė. Velionis palydėtas į Fawcner Northern Memorial Park kapines, kur ant karsto užpilta žemėlė iš Šiluvos ir sugiedota *Marija, Marija ir Lietuvos Himnas*. Šermenų vaisės vyko Melb. Lietuvių Namuose.

Prisiminsime parapijietį Prana kaip “malonų, ramų, draugišką ir visuomet su miela šypsena žmogų.”

Pranai, išsėkis Ramybėje Viešpaties globoje.

Birutė Kymantienė

prieš komunistines Sovietų valdžias nesiliovė iki 1991 metų, kol pagaliau Kremlius pripažino Nepriklausomybę visoms buvusioms Baltijos Respublikoms. Šiam išvermingam darbui Ramūno įnašas tikriausiai buvo nemažas.

Bet netikėti “juodi debesiai” apgaubė mūsų šalį. Užplūdo mus įvairūs netikėliai, fiziologiniai ligoniai, narkomanai, tinginiai, keisto būdo gyventojai, nuolatiniai protestuotojai, fantazuojantys piemenys, pasivadinę “Žalieji”, kurie bandė paimti valdžią. Nors valdžią nepajėgė paimti, bet susidarė trečioji politinė jėga nuo kurių tūkstančiai nekaltų tasmaniečių nukentėjo. Tarp jų ir Ramūnas.

Sustabdžius statybą Hydro-Elektrinėm įrengimams ir pylimams, neberekėjo geologu. Ramūnas kaip ir kiti buvo atleistas iš darbo. Po kiek laiko pradėjo dirbti Tasmanijos Vyskupo sekretoriumi. Pasikeitus vyskupam, turėjo pasitraukti. Gavo naują tarnybą laidojimo bjure. Gal visų Ramūno darbų paminėti neįmanoma. Užtenka pažymėti, kad jo gabumas ir sumanumas ryškėjo visur.

1998 metais suėjo 50 metų, kai pirmieji Pabaltiečiai atvyko darbams į Tasmaniją. Tą progą, Ramūnas išleido knygą “From Amber Coast to Apple Isle” kurioje aprašyti nuotykių ir pergyvenimai “Naujuj Australų”. Paminėti 50 metų sukaktuves, Ramūnas suorganizavo balių, kuriame dalyvavo daugiau kaip 200 svečių. Suvažiuo buvę “tasmaniečiai” iš visos Australijos. Tarp garbingų svečių buvo seni Pabaltiečių bičiuliai, Senatorius Harradine, parlamentaris Duncan Kerr ir Michael Hodgman.

Laidotuvių apeigos atlaikytos 24 d. balandžio Šv. Jono bažnyčioje – Glenorchy. Parapijos klebonas padedamas kitų penkių kunigų, tarp jų Melbourne lietuvių klebono, atlikė mišias. Eulogiją perskaitė p.Taškūnas. Apie studentų laikų nuotykius kalbėjo Ramūno draugas kartu lankęs Auckland Universitetą. Vienas Ramūno sūnus padėjo tėvui davusiam jiems gyvenimo kryptį. Parapijos klebonas perskaitė Tasmanijos vyskupo raštą, kuris gyrė Ramūno asmenybę ir siuntė užuojautą žmonai ir sūnams.

Keturi šimtai parapijiečių ir pažįstamų susirinko išreikšti Ramūnui pagarbą ir palydėti į paskutinį žemišką kelionę. Tarp jų buvo seni mūsų bičiuliai, senatorius Harradine ir parlamentaras Michael Hodgman.

Po dviejų valandų trukusių mišių, po užkandžių, išvykom į Pontville kapines. Kapinėse Parapijos klebonas pravedė maldą. Lietuviai sugiedojo Tautos himną, padedant Melbourne klebonui Arnašui. Ievos Maurišaitytės pateiktas žiupsnelis žemės iš Maž. Lietuvos, Bardėnų kaimo, buvo patrupintas ant nulėsto karsto filmuojant svečių iš Naujosios Zealondijos.

Ramūnas tikriausiai neužsigaus apklotas dalelės Bardėnų žemės, nes jo protėvių šaknys siekia senų Prūsų šeimas. Jo mamos tėvas, Klimkaitis, dalyvavo Klaipėdos Krašto sukilime ir buvo apdovanotas Vadavimo medaliu.

Ramūnas paliko liudinę žmoną Judy ir tris suaugusius sūnus.

Ilsėkis Ramybėje Ramūnai.
Endrius Jankus

Susitikimai...

GYVENIMAS KENGŪRŪ ŽEMĒJE

Irena su Stasiu Šiuškumi - tuoj 90, ar pasakysite? Naktį Stasio Šiuškaus sode, kur žydi vazoninė gėlė - storalapis.

Atsitiktinumo dėka, prireikus vaistų, buvome pakviesti ir į mielą Dalios ir Martyno Didžiųjų šeimą.

Martyno tėvas Valteris Didžys turėjo namą Melnrageje, buvo gydytojas, Mažosios Lietuvos priglaidymo priėmimo prie Didžiosios Lietuvos akto signataras. Mama - akušerė. Po karo, kaip ir daugelis Lietuvos šviesuomenės, Didžiai pasitraukė į Vakarus.

Įdomi ir sūnaus Martyno vedybų istorija. Dar tarybiniais metais Martynas lankėsi Lietuvoje ir atsitiktinai pas gimines Vilniuje sutiko tik mokslus baigusią Dalią. 5-ių dienų pažinties užteko didžiai meilei. Išvykęs iš Lietuvos, Martynas dar tris metus keliavo po pasaulį ir intensyviai rašė Daliai. Pagaliau 1972-aisiais Lietuvoje įvyko tuo metu romantiškos jungtuvės, o po 5 dienų Martynas privalėjo grįžti į Australiją. Daliai galimybė išvažiuoti iš šalies suteikta tik 1974 metais.

Nežiūrint išbandymų, jaunųjų Didžiųjų šeima gyvena meilėje ir santarvėje. Lietuvaitės dukros seka tėtės pėdomis, baigusios mokslus keliauja po pasaulį. (Beje, kelionės ir turiningą laisvalaikį ten mėgsta ne tik australai, bet ir lietuviai.) Tėvams namuose džiaugsmą teikia 13-metis Martynukas, aukėjamas tauria lietuviška, katalikiška dvasia. Tik vėly vakarą sužinojome, kad Didžiųjų šeima turtinga ir senolėmis. Netoliese savo name gyvena Martyno mama, baigianti 93-uosius metus, šviesioje atmintyje sauganti nemažai Lietuvos istorijos momentų. Nepaprastai žvali, sklindina humoro jausmo, laisvalaikiu siuvinėjanti drobėje dailininko Šimonio paveikslus. Dar už kelių namų - Dalios teta Teklė Seliokienė. Buvusi didelė Lietuvos ponija, Lietuvos karo aviacijos lakūno žmona skaičiuoja 94-uosius gyvenimo metus. Ji atmena ne tik savo, bet ir dėdės Baltramiejaus Gabrio namus Kaune, kuriuose Baltramiejus Gabrys, būdamas Tulos policijos gubernatoriumi, buvo įrengęs kino teatrą "Orion", vėliau pavadintą "Glorija". Šiuo metu čia įsikūręs Kauno lėlių teatras. Su skausmu širdyje mena p. Teklė ir pusbrolių profesorių Juozą Gabrį, 1948-ais emigravusį į JAV, kurio 140-ąsias gimimo metines šiemet liepos 7-ąją minėsime, ir daug kitų istorijai svarbių vardų ir datų.

Dabar Didžiųjų giminių namai

Irena REZGEVIČIENĖ,
Autorės nuotraukos

Buvę Klaipėdos televizijos vadovai po 10-ies metų intensyvaus darbo pirmajai kelionei pasirinko tolimąjį Australiją.

Irena Rezgevičienė ir Vytautas Peckus sutiko pasidalinti kelionės išpūdžiais ir su mūsų laikščio skaitytojais bei papasakoti, kaip ir kuo gyvena lietuviai Australijoje.

- Ramiojo vandenyno pakrantėje Altonoje, pereik į kitą gatvės pusę ir buriuok,

gaudyk žuvį, maudykis vandenyne ir lepinkis saule išstisus metus.

Kvietimų apsilankyti lietuvių šeimose buvo tiek daug, tačiau įvertinę realias galimybes, suvokėme, kad aplankyti galėsime labai nedaug. Melburno lietuvių bendrijoje per 300 aktyvių narių. O norėjosi susipažinti ir su bendruomenės veikla, apsilankyti repeticijose. Melburno lietuvių choras intensyviai ruošiasi Mindaugo karūnavimo 750-ųjų metinių jubiliejui skirtai dainų šventei Lietuvoje.

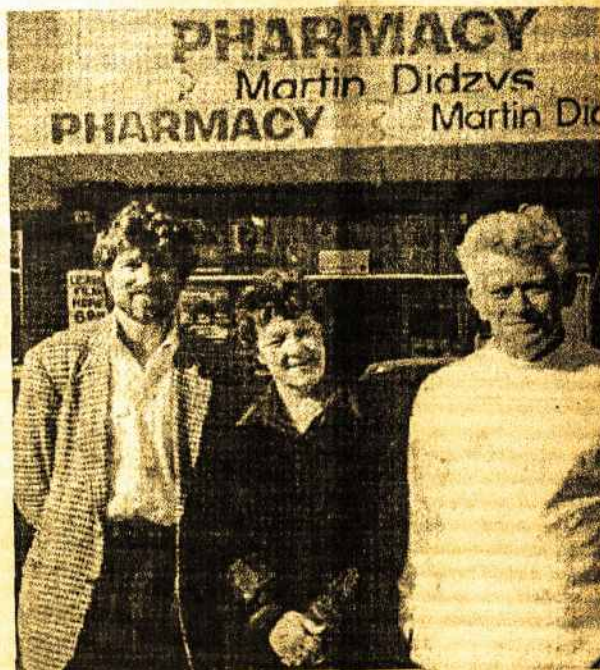
Tarp visų renginių aplankėme ir Vidos Vaitiekūnienės namus. V. Vaitiekūnienės tėvelis buvo Utenos notaras, Aliutė Landsbergytė, Karazija - mokyklos draugė. Vidos sesuo dvynukė, gyvenanti JAV buvo partizano Juozo Lukšos "Daumanto" žmona. Nūnai išėjusi amžino poilsio Ugnė Karvelis, tiek pastangų įdėjusi, kad Vilniaus senamiestis ir Kuršių Nerijos nacionalinis parkas būtų įtraukti į pasaulį kultūros paveldą, taip pat labai artima giminė. V. Vaitiekūnienė užaugino penkis vaikus, mylinčius Lietuvą. Vienas sūnus jau penkti metai gyvena ir dirba Vilniuje, kitas, gyvenantis su mama, profesoriauja Melburno ir Singapūro universitetuose.

Nuo Lietuvos skiria 23 valandos skrydžio. Tačiau kiek pabuvęs suvoki, koks mažas pasaulis, kokie artimi žmonės aplink. Pas p. Vidą drauge svečiavosi prieš pat Lietuvos nepriklausomybės atkūrimą emigravę kauniečiai Lilija ir Mykolas Kozlovskiai.

Kozlovskių anūko senelis - režisierius Jonas Vaitkus, o sūnėnas Artūras Kozlovskis dainuoja Klaipėdos muzikiniame teatre, p. Kozlovskiai prižiūri ir į Lietuvą išvykusio prof. Vyt. Landsbergio brolio Gabrio Žemkalnio namą. Teko pabūti ir šiuose namuose. Nieko prabangaus ir nieko nereikalingo. Šviesu, erdviu, šilta ir jauku. Čia kiekvienas norintis gali turėti savo namą ir savo kiemą.

Trumpam užsukome ir pas buvusį raseiniškį Stasį Šiuškų. Stasiui Šiuškui - 86 metais, žmonai Petrulei - 89 metai.

Stasys su Lietuvos savanorių gynybos batalionu buvo priverstas trauktis į vakarus. O žmona su maža dukrele liko Lietuvoje. Išsiskyrė 30-mečiai, susitiko 60-mečiai.

Vytautas Peckus, Dalia ir Martynas Didžiai prie savo vaistinės

Gražiausi gyvenimo metai prabėgo vienuoje. Prieš keletą metų mirė Lietuvoje gyvenusi vienintelė dukra.

Stasys Šiuškus, kaip ir daugelis kitų, nugyvenęs sunkų gyvenimą, dėkoja už jį Dievui. Nemažas santaupas - 115 000 Lt - skyrė Kauno Prisikėlimo bažnyčiai, apmoka kunigų mokslus Italijoje.

S.Šiuškus savo sode Melburne laiko 4 avilius, dukart per metus iškopia medų ir juo vaišina lietuvius. Augina obelį, citrinas, mandarinus.

Moka daugybę darbų. Kepa lietuvių "baliams" ir vestuvėms šakočius, tekina medžio dubenis, įsirengęs dirbutuves, viską, ką reikia, remontuoja. Pats filmuoja ir montuoja, apie vargo kupiną gyvenimą parašė knygą, išleido eilėraščių rinkinį. Knyga ir rinkinys paties rinkta, redaguota, namų sąlygomis išleista 15 egz. Vieną egzempliorių parsivežė į Lietuvą. Gėl tai mūsų, lietuvių, pareiga išleisti šią knygą?

Ką mato vaiko akys?

Motina bara vaiką:
-Esi tikras paršas, visus drabužius išterliojai! Ar žinai, kas yra paršas?
- Taip mama, paršas yra kiaulės sūnus.

Andriukas labai myli senelę. Apkabina ir šnibžda jai į ausį:
-Močiute, tu visa, visa auksinė, tiktai plaukai sidabriniai!

Talka Current Interest Rates

The following interest rates apply from May 1, 2003 for all new and renewed deposits and for all loans:

Term Deposits

12 month	4.6%	} Account minimum \$500
6 month	4.4%	
3 month	4.0%	

Current Accounts

\$5,000 +	2.0%
\$1,000 - \$4,900	1.5%
\$100 - \$999	1.0%
Youth/Kids Account	2.0%

Loans

1st Home Loans capped for 12 months No mortgage legal fees nor stamp duty payable	5.5 %
Mortgage Secured	5.99%
Personal Up to \$5,000	12.0%

Lithuanian Co-operative Credit Society "Talka" Ltd

Melbourne (03) 9328 3466
Adelaide (08) 8362 7377
Sydney (02) 9796 8662

TALKA
talka@access.net.au